

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Vaders en dochters. Molukse historie in de Nederlandse literatuur van de negentiende eeuw en haar weerklank in Indonesië

Straver, J.A.M.

Citation

Straver, J. A. M. (2018, February 7). *Vaders en dochters. Molukse historie in de Nederlandse literatuur van de negentiende eeuw en haar weerklank in Indonesië*. Verloren. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/61144>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/61144>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The following handle holds various files of this Leiden University dissertation:

<http://hdl.handle.net/1887/61144>

Author: Straver, J.A.M.

Title: Vaders en dochters. Molukse historie in de Nederlandse literatuur van de negentiende eeuw en haar weerklank in Indonesië

Issue Date: 2018-02-07

Vaders en dochters

Deze uitgave is mede tot stand gekomen dankzij financiële steun van het Beheersfonds Landelijk Steunpunt Educatie Molukkers.

Afbeeldingen op het omslag: J.F. Helmers, *De Hollandsche natie, in zes zangen*. Vierde druk. 's Gravenhage: Erven J. Allart, 1817, t.o. 92; Q.M.R. Ver Huell, *Christina Martha, voorvegteres der Muitelingen van het Eiland Noessa Laut, dochter van den Koning van Aboeboe, gekluisterd*. Collectie Museum Arnhem; W.L. Ritter, *Vrijheid en dwang. Eene episode uit de Indische geschiedenis der XVII^{de} eeuw*. Amsterdam: Wed. J.C. van Kesteren & Zoon, 1861, titelpagina. Op de achtergrond: S. Blommaert, *[Gezicht op Amboina vanuit zee, 1605-1610]*. Badische Landesbibliothek, Karlsruhe, K 477, f. 3-4.

Deze dissertatie heeft geen eigen ISBN. Het ISBN van de handelseditie is 978-90-8704-702-3.

© 2018 Hans Straver & Uitgeverij Verloren
Torenlaan 25, 1211 JA Hilversum, www.verloren.nl

Omslagontwerp: Margreet van de Burgt, Hilversum
Boekverzorging: Rombus, Hilversum

No part of this book may be reproduced in any form without written permission from the publisher.

Vaders en dochters

*Molukse historie in de Nederlandse literatuur
van de negentiende eeuw en haar weerklank
in Indonesië*

Proefschrift

ter verkrijging van de graad van Doctor aan de Universiteit Leiden,
op gezag van Rector Magnificus prof.mr. C.J.J.M. Stolker,
volgens besluit van het College voor Promoties
te verdedigen op woensdag 7 februari 2018
klokke 15.00 uur
door
Johannes Adrianus Maria Straver
geboren te Gouda in 1947

Promotor: Prof. dr. O.J. Praamstra

Copromotor: Dr. R.A.M. Honings

Promotiecommissie: Prof. dr. Yra van Dijk
Prof. dr. Pamela Pattynama (Universiteit van Amsterdam)
Prof. dr. Gert Oostindie
Prof. dr. Remco Raben (Universiteit van Amsterdam)

Inhoud

Woord vooraf	7
1 Erfgenamen van de Verlichting	11
1.1 De geest van de Verlichting	11
1.2 Patriotten en koloniaal beleid	17
1.3 Tussenspel van verlicht bestuur	20
1.4 Apostelen van de Verlichting	25
1.5 Verlichting en koloniale literatuur	30
1.6 Onderzoek van een nalatenschap	35
2 Een historie van Banda	39
2.1 De eerste Nederlanders op Banda	39
2.2 Jan Fredrik Helmers, vaderlandse bard	44
2.3 <i>Geschiedenis van Egeron en Adeka</i>	55
2.4 Het historische en het literaire Banda	82
2.5 Helmers herschreven	97
2.6 Adeka op Banda	112
3 Een historie van Saparua	133
3.1 De opstand van 1817	134
3.2 Maurits Ver Huell, liefhebber der natuurlijke historie	140
3.3 <i>Herinneringen van eene reis naar de Oost-Indiën</i>	152
3.4 <i>Christina Martha. Oosters romantisch historisch tafereel</i>	173
3.5 Ver Huell herschreven	198
3.6 Een nationale heldin	212

4 Een historie van Hitu	229
4.1 De oorlog om Kapahaha	229
4.2 Willem Leonard Ritter, Europeaan in Indië	241
4.3 Toeloecabesie. Amboina in 1644	254
4.4 Het historische en het literaire Hitu	286
4.5 Ritter herschreven	293
4.6 Kapahaha herdacht	305
5 Conclusies	322
5.1 Verlichte vertellers	322
5.2 Vaders en dochters	324
5.3 Pleidooien voor verlicht bestuur	329
5.4 Eclips van koloniaal idealisme	334
5.5 Postkoloniale sporen	338
5.6 Een historie van Tobelo	345
Summary	354
Archivalia	363
Bibliografie	364
Verantwoording van illustraties	384
Personenregister	386
Curriculum vitae	394